

SYNDIKATU ČESKÝCH SPISOVATEĽOV

Bratislava dňa 28. júna 1946

Za Spolok slovenských spisovateľov zasielam Vám srdečné poďakovanie za pohostinstvo a účasť, s akou sa stretla jeho delegácia na Vašom vydarenom zjazde. Sme presvedčení, že rozhovory o spoločných záujmoch a podujatiach plodne prispievajú k rozvítiu a utuženiu spolupráce českých a slovenských spisovateľov.

Dovoľte, aby sme vyslovili poľutovanie, že tentoraz nebolo ešte možno, a to z našej viny, urobiť zo zjazdu podnik spoločný. Organizovanie slovenského kultúrneho života pri všetkej vrelej účasti vedúcich osobností na jeho budovaní naráža na niektoré vážne prekážky, prevažne materiálneho rázu, ktoré nedovoľujú nateraz, aby slovenskí spisovatelia mohli vystupovať zodpovedne svojmu významu. To bola skutočná príčina toho, že slovenskí spisovatelia dali prednosť byť na zjazde hosťami a nie spoluporiadateľmi. No, ako sa už zdôraznilo v prívete zjazdu, slovenskí spisovatelia zúčastňujú sa duchom i srdcom na zjazde a chcú vziať jeho výsledky za svoje.

Zjazd českých spisovateľov bude iste znamenať dátum, pretože bol svedectvom toho, že český spisovateľ a básnik chce nadviazať na najživotnejšiu tradíciu svojho národa a so zrakom, obráteným

---

Zjazd českých spisovateľov sa konal v Prahe 16. až 20. VI. za účasti 1200 riadnych členov SČS a 10 slovenských delegátov. Slávnostne ho otvorili 16. VI. v Divadle 5. května prejavom prezidenta (L. Novomeský predniesol prívet). 17. VI. o poslaní spisovateľa v národe hovoril I. Olbracht a L. Novomeský (jeho prejav vyšiel v Eláne XV., č. 7—8, máj-jún 1946, s. 1—2, slávnostný prívet tamže, s. 3), problémom osobnosti a kolektívu v literatúre sa zaoberal A. Skoumal, V. Černý a L. Čivrný, o „ceste literatúry k ľudu“ hovoril V. Nezval,

vpred, stáť v strede spoločenského diania a hlbokých premien, ktorými dnes prechádzajú nároky i ľudia. Jasne sa na ňom vyslovila spoločenská záväznosť literatúry a nevyhnutnosť slobodnej spoluúčasti a spoluprorby na výstavbe v tej oblasti, bez ktorej niet a nemôže byť nového života: v oblasti mravnej.

Spolok slovenských spisovateľov zhoduje sa v tomto hodnotení s Vami a berie ho za svoje.

So srdečným pozdravom

L. Novomeský

J. Drda a B. Mathesius. 18. VI. prednášal o poslaní literárnej kritiky B. Polan, J. Grossmann a L. Svoboda atď.

D. Chrobák v článku Po zjazde českých spisovateľov (tamže, s. 2—3) odôvodňoval, prečo sa nekonal celoštátny zjazd: slovenská literatúra by sa vraj na ňom nebola mohla reprezentovať „dôstojne a primerane svojmu významu“. A rozviedol túto myšlienku: „Postavenie českého spisovateľa v národe je totiž dnes oveľa významnejšie, než postavenie slovenského literáta. Nielenže český spisovateľ je v oslobodenom a spoločnom našom domove zahrnutý úctou a pozornosťou najvyšších vládných kruhov a že sa mu naširoko otvorili dvere k významným verejným zástojom, ale aj úradná jeho organizácia... má oveľa väčší vplyv vo verejnom živote, než ho má a než si ho vôbec trúfa nárokovať“ SSS, ktorý predbežne nemá ani sto členov. Okrem toho SCS disponuje veľkým administratívnym aparátom, „neobmedzenými finančnými prostriedkami a všestrannou podporou vládných a verejných kruhov“. Chrobák hodnotil zjazd veľmi kladne, vyčítal mu len pripravené referáty, ktoré sa v diskusii nestretali, ale odznievali vedľa seba a to, že návrh Novomeského, aby aj českí čitatelia poznávali slovenskú literatúru, nenašiel ozvenu.